

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.

Félévre . . . . 4 kor.

Negyedévre . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fill.

Megjelenik minden
vasárnap.

Telefon száma: 15.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség:
Kaposvár, Zárda-utóza
17. szám,hova a lap szellemi
részét illető minden
közlemény intézendő.Kiadóhivatal:
Kaposvár Zárda-utóza
17. számhova az előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalá-
sok intézendők.

Hock János.

A politikai hét legkimagaslóbb alakja s az uralkodó ellenzéki politika legfőbb irányítója: Hock János. Mint a zugó habokból a világitó torony, úgy magoslik ki ez a tünneményes politikus a szenvedélyek magasra tornyosuló habjaiból s a mikor felemeli meggyőző, érvektől duzzadó, izzó szenvedélytől áthatott szavát, elhallgat a pártszenvedély hangja, elmosódnak a körvonalak az ellenzéki és kormánypárti árnyalatok közt s egybeolvad az egész törvényhozás ezen kiváló genie bámulatában. Most, a mikor az osztrák conservatívek creaturái titkos utakon, rejtett célzatokkal végzetes csapást készülnek alkotmányunkra mérni, a mikor legfőbb törekvéseiket az képezi, hogy egyszer és mindenkorra kizárják alkotmányos ellenállásunk lehetőségét, megbecsülhetlen az a tehetség, a melynek minden atomját, a függetlenségi eszme megerősítésére az osztrák befolyás megtörésére felhasználni Hock Jánosnak szemmel látható, kizárólagos törekvése.

Sokszor megintogtunk már hitünkben, a mikor közállapotaink remélhető javulásáról volt szó, sokszor le-

mondunk már arról a reményről, hogy boldog lesz még valaha a magyar: de a mikor látjuk, mint utasítja vissza az egész ellenzék, napról-napra, fejjel a falnak rohanó mamelukhad támadásait, új reménnyel telik el szívünk s hinni kezdünk újra a szinmagyar elemek megalkuvást nem ismerő hazafiságában.

Hock Jánosnak kiváló része van abban, hogy a politikai helyzet mérlege az ellenzék javára billen. Egyrészt mert mint újpárti politikus, irányelvűnél, felfogásánál fogva az összes pártok — legalább is — benső érzelmeinek kifejezője, másrészt és főleg, lángesze, izzó hazá- és fajszeretete s szónoklatainak meggyőző ereje már eleve is kizár minden ellenmondást, már eleve is megdönt minden ellenkező vélemény-nyilvánítást. Az a mély csend a mely beszédjei után a kormánypárti padokon honol a legeklatánsabb bizonyítéka ezen kiváló politikus tekintélyének, a mely nemcsak a képviselőházban, nem csak választókerületében áll fenn hanem fenáll széles ez országban, mindennütt a hol csak átérzeni tudják Hock János szerepiésének nemzeti szempontból kiváló jelentőségét.

Szivesen állunk mindanyian Hock János zászlója alá, hogy tehetségünkhöz képest résztvegyünk a küzdelemben mert át vagyunk hatva, attól a gondolattól, hogy hazánkra nézve kedvező eredményeket csak egy kitartó, paktumokat nem ismerő, kérlelhetlen harcban érhetünk el s megvagyunk győződve arról, hogyha komolyan vesszük a dolgot, hozzánk csatlakozik mindenki, a kiből még csak egy csepp nemzeti érzés lakik.

Azok a vészterhes felhők, a melyek a politikai horizonton már napok óta gyűlnek és vonják el tőlünk mind jobban és jobban az éltető világosságot, válságok lehetnek, nemzetünk jövőjére nézve. Válságok lehetnek pedig két értelemben. Vagy felhőszakadásban törnek ki s elárasztják hullámaikkal a magyar közélet zöldelő vetéseit, vagy pedig meghátrálnak, a viharagyuknak kitarással feléjük zugó lövegei elől s nem akadályozzák többé a napot, hogy sugaraival áldást árasztson a világosság után szomjazó földre.

Hangsúlyozom, hogy csak akkor tudjuk elűzni ezen vészterhes fellegetek fejünk felől, ha kitartással kezeljük viharágyuinkat.

Ha Hock Jánosok lesznek a tűz-

TÁRCZA.

Az utcza meséiből.

III.

Az asszony.

— Igen, az asszony . . . az asszony . . . Hasztalan írják a poéták hamvasarczu, titokzatos szemü leányokhoz verseiket, mennyivel több van ebben a szóban: az asszony . . . Balzacnak igaza volt . . .

Az asszonyról, a harminczéves asszonyról beszélgettünk, mikor egy pár haladt el mellettünk. Az asszony, ugylátszik, elleste szavunkat, mosolyogva fordult hátra és kihívóan tekintett reánk.

— Nos, hát, itt van az asszony . . .

Másnap délben megint láttam az asszonyt az utcán, lármás beszédevel, föl-tűnő csipkés öltözetével az egész utcza figyelmét magára vonta. Egy pelyhedző állu fiu baktatott mellette, ő meg csábitóan fordult jobbra, balra.

Következő nap egy öreg ur tánczolt az oldalán. Este megint azzal az urral sétált akivel eső izben láttam.

Karöltve haladtak és mindjárt sejtetem, hogy ez a férje. Méltóságos léptekkel ment az oldalán, nem nézett sem jobbra, sem balra. Őszintén szólva, bosszantott ez

az ember. Látni véltem, miként nőnek a szarvai az ég felé és a bárgyu mit sem tud föléle. Nem törődött semmivel, hihetetlen közönyvel bámult maga elé.

Egy este, mikor a feleségét a pelyhes állu fiu vitte ismét karján, észrevettem, hogy a férj jön velük szembe.

Most jön a katasztrófa és kárörvendő vártam már a nagy tragikus összeütközést.

De im, amint a sötét párnak közelébe ért, nem hogy rájuk tört volna, hanem eltűnt egy gázlámpa mögött.

— A gyáva fickó! — morogtam magamban és mélységes megvetéssel gondoltam rá.

— Vagy pedig a szivarját gyújtotta meg a gázlámpa mögött? Erre gondoltam, mikor újra megpillantottam, amint jőzün szívta vaskos szivarját.

Talán nem vette észre a feleségét? Nem tudom most már meghatározni, mi vitt rá, valami rögeszme, az agyon hirtelen átfutó gondolat, odaleptem hozzá, ráütöttem a vállára:

— Nézze, ott megy a felesége azzal az emberrel.

Rámbámult.

— Nem látja, a felesége megy ott egy más ember karján.

Ő csak rám meresztette szemét és vállát vonogatta. Otthagytam. Elvegre is, mi közöm az ő feleségéhez.

Néhány nap mulva a felesége mellett sétált ismét. Azt hittem, hogy összeveszték már. De nem, a férjre nem hatott az én fölfedezésem, hideg, közömbös arczzal haladt a felesége karján, mint egyébkor.

Már megfeledeztem az érdekes párról, mikor egy este találkoztam a férjjel a kávéházban. Más társaságom nem akad, ez az ember különben is érdekelt, odaültem hozzá:

— Jó estét!

— Jó estét!

— Talán nem emlékszik már rám?

Összeránczolta homlokát, mintha rám akarna ismerni.

— Én voltam, aki egy este a nagyköruton megszölylito tam. A feleségére tettem figyelmessé . . .

— Vagy ugy! — hümmögte. — Örvendek, hogy találkoztunk.

Szürcsöltük a feketénket, aztán megkináltam egy szivarral. Visszautasította. Azt mondta, neki jobb szivarjai vannak.

Nem tudom, szivarjaink egymásba ölelkező füstje vagy egyéb okozta, hogy most már bizalmasabb lett az ismeretségünk.

Megkoczkáztattam a kérdést:

— Ma sem értem, miként van az, hogy mikor az utcán megszölylito tam, még csak válaszra sem méltatott. Én azt hiszem, ön nekem köszönettel tartozik. De ön másnap csak ugy sétált a feleségével, mint

mesterek nem kell félnünk a jégveréstől. Az ágyu már megkezdte működését. most már csak a kitartás van hátra.

Okunk van hinni, hogy az ellenzék nem fogja cserben hagyni önmagát, és megvédi ősi alkotmányunkat a kamarilla támadásával szemben.

— Mily felháborodást rendeznének műliberálisaink ha valaki vitatná, mennyire jobb volna a mostani rendszer helyett — ha szabad rendszernek nevezni — inkább magyarófa pálczával észre és jó utra téríteni a henczegő garázda gaz kölykeit, a ki később maga is áldaná a fenyítő kezét, mely az elzülles utjáról terelte vissza s megmentette a társadalom részére, a mai műemberbarátok kigyót békát kiáltanának, nem volna hossza, vége a középkor emlegetésének; ám de, jut-e eszébe egynek is, hány szerencsétlent zártak és zárnak itt Kaposvárott — talán csak azért, mert az ősi virtus arra kénytette, hogy pajtását a korcsában mulatozás közben megütlegelje, — oly helyiségekbe, melyeknek döglétes levegője pár hónap alatt is beleoltja a halál csíráját. Kinek jut eszébe, hogy a gümőkór áldozatai lesznek nem csak a bünösök, de azok is, a kiket a sors a bünösök őrizetére kárhoztatott. Mit törődik ezzel az ugynevezett közvélemény! és mit törődnek ezzel, a kiknek segíteni volna kötelességük, a kegyelmes miniszter urak!? Majd bizony még ily csekélységért is megfájduljon az ő fejük — mikor elég gondjuk, hogy habár az ország szabadságának veszedelmére is, székeikben megmaradhassanak.

Megyei közgyűlés.

Mult hétfőn e hó 7-én tartotta a törvényhatóság rendes évnegyedes közgyűlését. Ez időben nem sok dolga akad otthon a gazdának, a bizottmány tagjai tehát elég számosan jelentek meg, sőt mint a tárgya-

egyébkor. Ebben bizonyos foku . . . hogy is mondjam . . .

— Ostoba vagyok, fölszarvazott férj, ezt akarja mondani?
Bólintottam.

— Igen, nos hát az vagyok.

Elvörösödött, elhallgatott kissé, mintha gondolkodnék. Aztán hirtelen megragadta kezemet.

— Tudja meg, ez a mesterségem.

— A mestersége?

— Az, igen. Higyje el, én még jóformán meg sem csókoltam a feleségemet. Ránéztem.

— Ha már annyira érdeklődik irántam, megmondhatom, hogy mi tulajdonkép nem is vagyunk megesküdvé. Ennek a férj-szerpnek nálam nem a családi boldogság a célja, ez az én foglalkozásom, ahogy más pinczér, kávé, orvos vagy egyéb.

— Nem értem.

— Tudja meg hát, ha már itt tartunk, hogy vannak férfiak, akik csakis az asszonyokért rajonganak. A leány nem érdekli őket, de az asszony, megcsalhatni egy férjet, szarvakat rakni másnak a homlokára, ezt minden férfi dicsőségnek tartja, ez az álom izgalomba ejti őket. Nos hát, ez az asszony fölfogadott arra, hogy fölszarvaztassam magam.

Odább toltam a széketem.

— Kérem, — mondotta — ne huzódjék tőlem. Ez is üzlet és mint minden üzlet, az emberi gyarlóságok kihasználásán épül. Mondhaom, jövedelmez, nem rosszul, a nyereségen megosztozunk. Elvégre is, gondolja meg, élni csak muszáj . . .

Kádár Gusztáv.

lás élénksége bizonyítani látszik, nemesak pusztán az otthoni elfoglaltság hiányából származó unalom, de az érdeklődés is hozta be Kaposvárra a bizottmányi tagokat.

Kétszáznál több tárgy várt elintézésre, ezek között nem egy kiváló fontos és közérdekű.

A gyűlés lefolyása nagyon tanulságos. A közigazgatási bizottságból kilépett öt tag helyett kellett választani, egyhangulag megválasztották a kilépetteket s habár ezen eredmény kielégítő és mert a kilépettek helyét másokkal betölteni ezuttal nem is látszott kívánatosnak, nem lehet szó nélkül hagyni az érdeklődésnek akkora hiányát, hogy a szavazásra jogosítottakat a szavazásra majdnem kérni kellett; ha a vonakodók nincsenek megelegetve az eddigi bizottsági tagok működésével, akkor keresni kellett volna azokat, a kiket alkalmasabbaknak találnak; más esetben pedig buzdításul is le kellett volna adni szavazatukat, mert abban, hogy ugy is azokat választják meg, akiket egyik-másik óhajt, tétlenül megnyugodni, avagy a küzdelmet azért kerülni, mert esetleg a kívánt változás nem lehet keresztül vinni, nem csak nem helyes, hanem egyenesen a közélet veszedelme.

Annál nagyobb volt az érdeklődés azon kérdésnél, alakítson-e a vármegye ugynevezett jegyzői fizetési alapot? más szóval kenyszerítse-e a vármegye a községeket arra, hogy a jegyzők fizetését az állami pénztárba szolgáltatassák be s ezek onnét kapják fizetésüket, a mint ezt az állandó választmány javasolta. Az e fölött megindult vitát Gaal Gaszton vezette be indítványával, mellyel ily szabály alkotását ellenezte. Bár az indítványozónak erős érvekkel támogatott szép beszéde után reményleni lehetett, hogy a többség a javaslatot nem fogja elfogadni. Ez Pallavicini őgrófnak lelkes, a hallgatóságot teljesen hatalmába kerítő beszéde után bizonyossá lett. Hiába szólaltak fel dr. Berzsenyi Gerő, dr. Szupics Dezső ügyvédek a javaslat mellett, hiába kísértette meg a hangulat csinálást Brüller a jegyzői egyesület elnöke, hiába idegeskedett a tisztikar, a javaslat sorsa meg volt pecsételve; a főispán által elrendelt névszerinti szavazással a többség a javaslatot elvetette. Nagy tanulsága van ezen vitának és határozatnak, örvendetes az, hogy a birtokos osztály feltalálta önmagát s széjjeltépve azon hipnotikus köteleket, melyek hosszú időn át tevékenységét, elhatározását megbénították, immár tudatára ébredt annak, hogy alkotmányunkat veszély fenyegeti, a bürokratizmus mind ijeszítőbben terjed, s minden hatalmat a központi kormány kezébe játszik, tudatára ébredt annak, hogy neki kell résen állani, neki kell meggátolni minden esetben a rendeletekkel kormányzást, mert Pallavicini őgróf szavait ismételve: a hol nincs önkormányzat, ott nem lehet szabadság, ahol szabadság nincs, ott nincs hazaszereget. A vármegye, melyet minden jogától megfosztottak, ellenállásra képtelen, meg kell tehát őrizni, meg kell védeni a községek önkormányzatát, hogy legyen ez védvára az alkotmányunk, a szabadságunk.

A mily lélekemelő s a jövőre biztató a birtokosoknak ezen állásfoglalása, annyira szomorító azon uraknak magatartása, akik csupán kezelési rendszabályt kívántak látni a javaslatban, s a községeket arra akarták kényszeríteni, hogy tisztviselőik fizetését az állam pénztárba szolgáltatassák be, hogy ezzel is egy lépéssel tovább haladjunk azon uton, mely a községi önkormányzat megsemmisítésére vezet; az ugynevezett lateinerek — ügyvédek vittek itt a szót, vajjon csakugyan elhiszik ezen urak, hogy amint cselekedtek, helyesen cselekedtek? ha a vita alatt ez volt meggyőződésük, kiábrándulhattak, midőn a főispán a határozat ellen felebbezést jelentett be. Ma már talán elhiszik, hogy e kérdés több mint kezelési kérdés, talán elhiszik, hogy ez

Tisza Istvánnak egy újabb kísérlete az alkotmányos szabadság megdöntésére.

Hogy ezen kísérletet akarták volna ezen urak támogatni, nem akarjuk feltételezni, de minden esetre aggasztó tünet, hogy épen azok, a kik tudásuk, állásuk függetlenségénél fogva hivatva látszanak lenni a szabadság és igazság védelmére, szolgálják, előmozdítják az ellenkező igyekezetet.

Felszólalás ezentul csak a mocsolád-siófoki vasut támogatásának kérdésében volt; a vállalkozónak hétszáz ezer korona ajándékot szavaztak meg, talán annak öröme, hogy inséges család Somogyországban — állítólag — nincs.

A többi határozatokat egyhangulag hozták.

A gyűlés délután 2 órakor ért véget.

H I R E K.

Humanizmus.

A természet még, mint egy életet boldog és munkás filozofiai elvek szerint beszórt aggasztán, derűs képet mutat, de haj, a deres fűrtök költészete, már csak a multak költészetét dicsérik, a mely után következik az elmulás, az örökkévalóságba való átmenet. A sárga lombokon átszűrődő napsugár már nem a tavasznak reményt adó meleget rejtegeti, a tavasz elmúlt, vége van a nyárnak is, és most már csak amaz évszakok tapasztalatai vannak meg. Mint az öreg ember, akiben már csak életére való visszaemlékezések tartják az e földhöz való ragaszkodást és a ki háborzongatással gondol a bekövetkező évekre, a mikor vége lesz mindennek, vége az ideáloknak, melyeké t ifjúságában rajongott. vége a küzdelmeknek, a melyek az ideálok megvalósításaért folytak és vége a nyugodalmas aggkornak, a mikor minden szenvedély lecsillapult.

A nagy természet is így van ősz táján. Eppen így. A hulló levelek nem emlekeztetnek egyébre, mint a bekövetkező megsemmisülésre, az a derűs és nyugalmas érzéseket kicsaló gyöngye napsugár, mint-hogy reflex az elmúlt időszakok majd éltető, majd perzselő napsugárjainak. Azután volt-nincs . . . Mindennek vége, a természet felveszi az utolsó kenetet és reábercul a fehér lepel . . . Fájlaljuk a szép idők elmulását!

Ámde ezzel a fájdalmas érzéssel a jobb emberek szívébe beköltözik egy másik érzés is, a melyik sokkal intenzívebb mint az, a melyet a természet felé hajló szemlélődés fakasztott.

A jobb ember ki tudja azt, hogy mi emberek mind egy Isten képmására alkotunk, hogy szegény és gazdag, egészséges és nyomorék, gróf és paraszt egy és ugyanazon anyagból van gyurva.

A ki mélyebben belát az emberi cselekvények szövevényes műhelyébe, a ki tudja, hogy mennyi méltatlan boldogul itt ezen a földön és mennyi jóra való, derek egzisztencia pusztul el a folytonos kenyérért való keserves küzdelemben a ki egyszóval az emberek egyenlőségét vallja és annak éppen ellenkezőjét látja, annak szükségképpen kell, hogy összeszoruljon a szíve, rá gondolván a bekövetkező tétre és annak, a szegény emberre nézve, minden borzalmára.

A külön embertársai élete és jóléteért igazán hevülő szív lakozik, a ki átérzi a nyomor és nélkülözés minden fázisát, az tudni fogja azt is, hogy humánus kötelességen nem lehet érteni egyes-egyétl a tények feletti okoskodást, hanem igenis módot kell nyújtani arra, hogy enyhüljenek az embertársak gondjai és kötszégeesett ver-gődésai.

Ezt az enyhülést pedig lét éhozhítja egy hatalmas es a nemzet minden rétegét

átjáró akezió. Olyan humánus mozgalom, a mely magába öleli első sorban a nemzet vagyonos osztályát, másodsorban a középosztályt. Mert tényleg nem nézhetjük magyar vérünk kinlódását. Itt tenni kell és nem sópáncskodni. Akinek a gondviselés adott annyit, hogy abból busásan féretehet az járuljon nagyobb összeggel, a kinek gyöngébben jutott, az szerényebben; de okvetlenül tegyen a szegénysorsuk érdekében. Ezt követeli a humanizmus, az emberi jog.

Ha mi magunk nem teszünk felebarátaink érdekében lépéseket, ha mi magunk hagyjuk vagy elcsenevészedni vagy elpusztulni azt a népelemet, a mely kérges tenyerével szükséges, bár alantos munkát is végez, akkor milyen véleménynyel legyen a szegénysorsu magyar nép a saját gazdagjaival szemben. Kell-e csodálkozni, hogy oly könnyen hitelt ad a magyar lelketlen izgatónak, a mikor az a munkaadót vérszívó piócának nevezi?

Itt tenni kell, ha nem is az alamizna érdekében, a mely gögössé teszi azt, a ki ad és önzetlenné azt, a ki veszi, hanem tenni kell igenis a magunk érdekében, a nemzeti fajfentartás és a humanizmus érdekében.

Somogyvármegye közigazgatási bizottsága f. hó 9-én tartotta Tallian Gyula főispán elnöklete alatt november haví rendes ülését a vármegyeház kistermében. A sok elintézt és az élet ügyes-bajos dolgaival összefüggő ügyek közül említésre méltó a szigetvári polgári iskola két tanárának — Ürmös Péternek és Grosz Samunak ismeretes fegyelmi ügye, kiket a bizottság állásuktól fel is függesztett — ugy Szenté Mózes aszalói lakosnak az alispán intézkedése ellen beadott felebbezése, kit azonban a közig. bizottság felebbezésével elutasított. Az ülés d. e. 11 órákor ért véget.

A földmivelésügyi miniszter Bien Dávid kaposvári lakost Somogy vármegye Kaposvár r. t. város határára, Kossa István kaposfüredi lakost Somogy vármegye kaposvári járására a gazdasági tudósítói tisztéj megbízta.

A kaposvári Zenekedvelők Egyesülete a téli idényben múlt szombaton — nov. 5-én — tartotta második házi hangversenyét a „Korona” szálló díszes nagytermében. Városunkban kevés nyilvános szórakozásra lévén alkalom, közönségünk örömmel siet a házi hangversenyekre, a hol, ha nem is fővárosi nivón álló művészetben, de mindenesetre oly előadásban részesül, a mely érdemes és méltó a partolásra és a mellett minden ily házi hangversenynek megvan az a vonzó ereje, hogy társadalmunk egy elrejtőzött tehetségét ismereti meg a nagyközönséggel. Résztvettek a hangversenyen Böhm Ernő ur, ki zongorán kifejtett bravuros játékával gyönyörködtetett, hallottuk Gruber Adrienn kisasszony mesésen szép és értékes alt hangján elénekelt dalait, az ismert és művészi nivón álló vonósnégyest és legerősebb az egyesület dalárdáját. Minden számnál a közönség tapsviharral adózott az előadó művészeknek.

Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület Somogyi elnök elnöklése mellett f. hó 7-én tartott közgyűlést. E közgyűlésen föltett be a dr. Roboz Zoltán lemondása folytán üresedésben levő titkári állás is, melyre 35 pályázó közül nagy többséggel Bogyaay Emil rákisi haszonbérlet választották meg.

A szerzetesi rom. kat. legényegylet f. hó 6-án vasárnap szép ünnepély ke-

retében szentelte fel saját költségén épült új otthonát. Este vig hangulat mellett folyt a táncz, mely késő éjjeli órákban sem akart véget érni.

Uj postamesternő A szomszédos Magyaratád községben üresedésben levő postamesteri állásra a kereskedelemügyi m. kir. miniszter Bonár Józstát nevezte ki.

Műkedvelői előadás. A »Kaposvári Iparos Ifjuság Önképző Köré»-nek műkedvelő osztálya 1904. november 13-án (vasárnap) Irányi Daniel-utczai helyiségében »Műkedvelő-Estéit» rendez, mely alkalommal színre kerül: »Megjöttek a huszárok». Énekes-népszimű egy felvonásban. Irta: Lampérth Géza. Ezt követi: »Rendelő óra». Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Aímási Tihamér. Kezdeté este 8 órákor. Színlap a pénztárnál 40 filléért kapható, mely egyzermind belepő jegyül is szolgál.

Nem rossz! A szigetvári polgári iskola (ez az iskola csak beszéltet magáról!) igazgatója Valentényi György — mint a Délsomogyban olvassuk — azt a viczet engedte meg magának, hogy állása elfoglalása napjától, daczára annak, hogy az intézetben kényelmes uri lakást élvez természetben, a lakás pénzt is rendesen és pontosan felszedi. Nem rossz!

A Kaposvári Szabad Lyceumban a folyó évadban tartandó rendes felolvasások sorrendje, — mint értesülünk — a következő: 1904. Nov. 16. Csurgó Jenő dr: A gyermeknevelés hygieniája. Nov. 30. Endrei Ákos: A közéleti erkölcstan köréből. Decz. 14. Ehn Kálmán dr: A hipnotizmusról. 1905. Jan. 11. Szabó Kálmán: Az 1790 71. országgyűlés. Jan. 25. Vass Miklós dr: A székelység. Febr. 8. Mihalik Gyula: A műtörténet köréből. Febr. 22. Danka István: A magyar irodalom köréből. Márcz. 8. Faragó Lajos: A 18. századi francia szalonok. Márcz. 22. Czeglédy Tivadar: A közgazdaságtan köréből. E rendes felolvasásokon kívül esetleg rendkívüliek is lesznek, melyeket annak idején közölni fog az egyesület. Vendég-felolvasások vannak tervben: Zágrabbán, Dombóvárt, Csurgón és Bareson.

Rablógyilkossági kísérlet két koronaért. Horváth József szigetvári lakos a múlt napokban távirat kézbesítés céljából utban volt Rózsafa felé. Utközben hozzá csatlakozott egy 28—30 év körüli férfi, kivel aztán együtt haladtak tovább. Amint mentek egyszerre csak mellen ragadta Horváthot ismeretlen utitársa, a földre teperte, összeszurkálta s a már halottnak hitt sürgönyhordótól 2 korona készpénzt elrabolta. Az összeszurkált embert az uton hagyva tovább állt. A szigetvári csendőrség azonban Babai József téglavető csigány személyében már kézre kerítette a tettest, kit megvasalva Szigetvárra kísért, honnan Kaposvárra a kir. ügyészség börtönébe szállították. Horváth József a szurkál sebek következtében súlyos betegen fekszik.

A „Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület” a földmivelésügyi miniszter segélyezésével 1904. évi november hó 20. napján delélt 11 órákor Alsókön egy magyar, mint nyugati (piros tarka) tenyészteheneket díjaz, mely célra 265 koronát fordít. A díjak mezőgazdasági gépek és eszközökben adatkak ki és pedig:

I. díj	100 korona értékben
II. díj	60 „
III. díj	30 „
IV. díj	25 „
V. díj	25 „
VI. díj	25 „

Összesen 265 korona értékben. A díjazási feltétel: díjat csak a somogyvármegyei volt urbéresék vagy ezekhez hasonló körülmények közt gazdálkodó somogyvármegyei tenyésztehenei nyerhetnek. Csupán oly tenyésztehenei díjaztak, melyek a bemutatáskor 3., illetve negyedik életévüket betöltötték. Pályázók tartoznak

községi bizonyítvánnyal igazolni, hogy elővezetett teheneik növendékmarha koruktól fogva nevelésük alatt voltak. A fentebb felsorolt díjakon kívül dicsérő oklevelek is osztatnak minden más somogyvármegyei tenyészthőnek magyar és nyugati fajta tenyésztehenei részére. A díjazást a somogyvármegyei gazdasági egyesület által kiküldött szakbizottság eszközli, melyekhez a csurgói főszolgabíró által kiküldendő állatorvos is csatlakozik.

Egy elmaradt amerikai utazás. Alig egy pár hete történt, hogy egy felvidéki munkás család a nagy nyomor és munkahiány miatt el akarta hagyni hazánkat. Csekély vagyonkájukat pénzzé tették és Fiumében hajóra szállottak. Csak legényfiuk maradt itthon, mert még katonaköteles volt. De ez is elhatározta, hogy ha az új világban kedvez szülőinek a szerencse ő is kivándorol az új hazába. A hajóstársaság az első állomáson, Palermóban, a kivándorló hajó fedélzetén a kikötés első pillanatában két rendőr kereste fel a mi emberünket és tolmács segítségével megértették vele, hogy egyelőre nem utazhatik tovább se ő, sem családja. A szegény ember kétségbeesve rimázkodott és izgatottan kérdezte: »Hát miért akarnak letartóztatni, mikor semmit sem vétettem?» Csak hosszas magyarázás után sikerült vele megértetni, egy a rendőrséghez érkezett sürgöny alapján, hogy magyarországi fia kéri, ne utazna tovább, mert a nála megőrzésre hagyott osztálysorsjegye, melyet Török A. és Társa bankházában Budapest, Teréz-körtút 46. sz. alatt vásárolt, megnyerte a legnagyobb főnyereményt. Természetes, hogy ilyen örömteljes meglepetés után sietve visszautazott falujába és eszeágába se jutott Amerikába kivándorolni.

Megrendelők kényelme. A vidéki megrendelők gyakran vannak kitéve annak, hogy szélhámos czégek becsapják; nem a megfelelő beszerzési forrásból rendelik az árut, mely vagy meg nem felel vagy tulságosan drága; a közönség igen sok esetben csak egy vagy két czéget ismer és tájékozatlan az iránt, hogy szükségletét a legjobb és legolcsóbb forrásból szerezzze be. A székesfővárosban alapított »Általános megrendelési vállalat» nemcsak kereskedőknek és iparosoknak, hanem gazdálkodóknak, hivatalnokoknak és tisztviselőknek is díjmentesen közvetít mindenféle megrendelést és szakszertű gondos, olesó és gyors kiszolgálásról gondoskodik. Azért bármily cikket vagy árut rendelünk, legezelszerűbb a megrendelést az »Általános megrendelési vállalat»-nak (Budapest, IV., Városház-utca 6. szám.) beküldeni.

Az osztálysorsjáték játékterve. A magy. kir. szab. osztálysorsjáték hivatalos játéktervét, a melyből az világlik ki, hogy összesen száztizezer sorsjegy közt 14.459.000 sor-szolnak ki, a nagyközönség bizonyára ismeri. Tudja ugyan róla azt, hogy a világ összes valamennyi osztálysorsjáték terve közt a legjobb, de mégis csupán csak nagy számsort lát benne. Hanem az élet elevenségét vilték a sorsjátékba azok az adatok, a melyeket nem rég egyes főnyeremények nyerőiről megtudnunk sikerült, s a melyeket akkor közöltünk is. Egész sor ember: iparos, hivatalnok, kereskedő, gazda, önálló és alkalmazott vonult el előttünk a kik hol egy-egy nyolezad, hol egy-egy negyed sorsjeggyel vagyonra tettek szert. Ők az eleven bizonyítéka és hirdetői annak, hogy a magy. kir. szab. osztálysorsjáték játékterve megtelel világszerte elterjedt kiténő hírének.

KÜLFÖLD.

A japán-orosz háborúról érkező hírek éppen nem alkalmasak arra, hogy a közönségnek hiteles felvilágosítást nyujtsunk a küzdő felek helyzetéről. Annyi bizonyos, hogy Port-Arthur körül a napokban megújult támadások az ostromló sereget megtizedelték — de a váron alapos részt ütöttek — úgy hogy az még igen rövid ideig tarthatja csak magát. Az orosz birodalomban nem nagy bizalommal vannak a balti flotta iránt sem, teljesen lehe-

tellenek tartja, hogy idejére a sárga vizekre érjen, hogy az ostromlottaknak segítségére lehessen. A mozgósítás is nagy akadályokba ütközik, mert a hadkötelesek igea nagy része külföldre szökik.

— **Amerikában** is eldőlt a harez — az elnök választók nagy többsége a demokrata Roosevelt pártjához tartozik, reá fogja szavazatait adni és így ő lesz a jövő négy évben a hatalmas amerikai köztársaság elnöke.

— **Angliában** még mindig a »Hull-i halászk« szerencsétlen esete tartja izgalomban a kedélyeket. Mindenütt lázas kíváncsisággal várják a választott bíróság döntését — melynek most már nem szabad soká késni. Azt hiszik, hogy úgy a »Hull-i eset« mint a mandzsuriai harctérről érkező hírek készítetik az orosz czárt, hogy Vilmos császárral találkozást keressen. Mint teljesen hiteles forrásból értesülünk a jövő hét folyamán Skierniewiczen fog a két uralkodó találkozni. Európa diplomatái jó jelnek tekintik ezen találkozást, már azért is, mert remélik, hogy a német császárnak sikerüljön fog a »béke czárt« a világ leggyilkosabb háborújának megszüntetésére bírni.

Közgazdaság.

A talaj megműveléséről.

Legelőnyösebb a szántást még a tél beállta előtt elvégezni; mert a tavaszi szántás a nehéz talajt sohasem porhanyítja meg annyira, mint a fagy; ha pedig könnyű a talaj, kisebb-nagyobb mértékben elrabolja annak téli nedvességét. Ha taraczk vagy másféle gazzal kell küzdenünk, a szántóföldet természetesen többször fel kell sekélyen szántanunk; s ha egyszersmind meg is akarjuk trágyázni a földet, szükség esetén egy megelőző sekély szántás után a trágyát és taraczkot egy mély szántással egyszerre a föld alá takarhatjuk, a nélkül, hogy a taraczk új kibuvásától félünk kellene; különösen, ha a következő vetésre árnyaló növény kerül. E czélra azonban csak jól forgató eke alkalmas; legjobb ilyenkor, ha két ekét járattunk egymás után.

Hogy a szántóföldet vetésre alkalmassá tehesük, a szántás után az irtóval, fogással, hengerrel és boronával kell dolgoznunk. A szántást lényegesen kiegészíti az irtó, éppen azért tejed annyira ez az eszköz. Irtóval a már felszántott földet 10—12 centiméternyi mélységre megkeverhetjük és porhanyíthatjuk; főleg a tavaszi szántást nemcsak helyettesíti, de fölöslegessé is teszi; e mellett kevesebb erőt és időt vesz igénybe, mint az ekével való szántás. Ezért a tavaszi szántásnál előnyösebb és egyáltalán kitünő hatású műveletet víszünk végbe, ha még a tél beállta előtt melyen felszántott földön ugyanis a télen át vékony kéreg képződik a felületen, melyet az irtó tökéletesen áttör; minél előbb hajtjuk végre e munkát, annál gyorsabban hatja át a földet a levegő, annál előbb nyelheti ez vissza légjárhatóságát; s a gyom is annál biztosabban csirázik ki az új vetés előtt. Ha a talaj tavasszal már jól felszikkadt, elkezdhetjük az irtóval való munkát még pedig, ha csak lehetséges, extirpálnunk kellene a tavaszi vetésre fölszántott földek mindannyiját.

Az irtóeke munkáját ismét a fogas egészíti ki lényegesen és különösen szelidebb talajokon a másodszori irtást tökéletesen helyettesíti s így nem csekély költséget kímél meg.

A legelő vagy tarló földeken az első — legutóbbinra sekély — szántás a légjárhatóságának előmozdítása mellett a növénymaradványok elkorhadását is eszközözi. De minthogy az elkorhadás csak a talajban megy tökéletesen végbe, s minthogy a korhadás folyamatának úgy, mint termékeinek is a talaj javára kell esniök; — épp ezért nagy hibát követünk el, ha a fogas

borona ismételt használata által a növénymaradványokat a felületre hozzuk, a helyett, hogy a talajban hagynók. Helytelen tehát, ha nem adjuk át a növénymaradványokat elkorhadásuk természetes folyamának, hanem addig boronáljuk, egyengetjük a talajt, míg a benne rejlő gyökereket széttejjük, a talajból kihányjuk csak azért, hogy a szántás mechanikus akadályai ne legyen. Ily körülmények mellett a földnek nem marad ideje az érésre.

Ha a talajt a termés learatása után ekével feltörjük, hajcsövessége kisebb lesz és légjárhatósága is csak a felület további megmunkálása után nagyobbul. A szántás után közvetlenül tehát sok esetben inkább helyén van a henger, mint a fogas használata; kétségkívül inkább helyén van, mint a fogasé, mely a termésmaradványokat újra a felületre hozná. Hogy az ekével sekélyen felszántott tarlóföld gyorsan és biztosan az érés állapotába jöhessen, választékosan és szorgosan kell azt művelnünk, hogy a növénymaradványok lehetőleg gyorsan a korhadás állapotába jöjjenek, nem pedig hogy a talaj felületén száradjanak el. S minthogy a szerves állomány elkorhadására a melegség, a levegő és a nedvesség együttes behatása szükséges, a frissen fölszántott föld pedig laza és nyitva fekszik, hogy ez bezáródjék, és nedves maradjon, hengerrel kell erősen megdolgoznunk. A hengert néhány nap mulva a szántás irányában a fogas czélszerűen követi, de olyan fogas, mely a barázdákat nem szakítja fel, hanem a felületet csak horzsolja és légjárhatóvá teszi. E munkára tehát csak függelyes foku vasfogas alkalmas. 8—14 nap után — nevezetesen ha az ujonnan felszántott föld jobban leülepszik — különösen, ha esett, igen előnyös a földet a szántás irányában egyszer-kétszer újra megfogasolnunk s erre 8 nap mulva, ha a föld már annyira bezáródott, hogy a barázdák feltörésétől tartanunk nem kell, újra megfogasoljuk azt, de most már különböző irányokban, végre a hengert vesszük elő.

Kaposvári gabona piacz.

1904. november 11.

m/m ként.

Buza	— — — —	19 K. 10 20 F.
Rozs	— — — —	15 » 10—20 »
Árpa	— — — —	13 » 20—40 »
Zab	— — — —	12 » 60—80 »
Tengeri (csöves)	— — — —	7 » 20—40 »
» szemes	— — — —	12 » 10—20 »
Bab	— — — —	21 » 10—20 »
Burgonya	— — — —	4 » 10—20 »
» vegyes	— — — —	4 » 20—40 »
» rózsa	— — — —	5 » 40—60 »

SZERKESZTŐSÉGI ÜZENETEK.

— **B. F. Jzö urnak.** 1. B. kívánságát teljesítettük. 2. A lapot kiadóhivatalunk már utnak indította. Üdvözlét!

— **B. J. Szentgáloskér.** Az ígért szópó . . . mondjuk még tovább?

— **Hü olvasó.** Kéziratát megkaptuk, kérjük azonban aludjon rá egy kicsit, mert a hogy meg van írva — sajnáljuk — de úgy nem közölhetjük. Miután a »Népjog« nem csak újság, hanem politikai tényező is. Kéziratát — kivételesen megőrizzük, s az bármikor átvehető.

— **T. Gy. Marczali.** Tessék máskor is, de minél gyakrabban bekopogtatni.

— **Vidéki munkatársainkat** tisztelettel kérjük, hogy lapunkat most már felkeresni sziveskedjenek.

Felelős szerkesztő: **Dr. Rusa Ernő.**

Laptulajdonosok és kiadók:

Szalay Károly és Dr. Rusa Ernő.

JÓRGÓ JÁNOS ÓRÁS.

Órári raktar. Wien III/4, Rennweg Nr. 75 b

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlás czéljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rászedés teljesen kizárva.

Órajavitó műhely

Mindennemű zseborába új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért kezességet vállalok.

Kivonat a nagy árjegyzékből:

7787 sz. legolcsóbb, legjobb strapáz óra, nikkeltokban 36 óráig jár frt. 2.30	és feljebb
8039 sz. valódi ezüst páncél-láncz 15 gr. . . . . . » 1.—	
7858 sz. ezüst remontoir, dupla fedelű . . . . . » 5.—	
7889 sz. inga óra ütőművel, 2 súlylyal, 130 cz. magas . . . . . » 11.50	
7929 sz. jó ébresztő óra . . . . . » 1.20	

Sziveskedjék nevemre és házzámomra 75 b. pontosan figyelni.

NE VEGYEN CZIMBALMOT vagy HARMONIUMOT

míg **REMÉNYI MIHÁLY** műhangszerész legujabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik.

Budapestről, Király-utca 45. l. szám.

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatatlanul

kedvez főarudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 47 millió korona nyerménynél többet fizettünk nagybecsült vevőinknek, köztük

a legnagyobb nyereményeket.

Ajánljuk emellett, hogy a világ lepesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 15. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 50.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000, nyeremény és jutalom 14.459.000 korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/4 eredeti sorsjegy frt. —.75 v. kor. 1.50; 1/2 eredeti sorsjegy frt. 1.50 v. kor. 3.

1/2 " " " 3.— " " 6.—; 1 " " " 6.— " " 12.

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. évi november hó 24-ig.

bizalommal hozzánk beküldeni, miután a húzás már f. évi nov. hó 24-én és 25-én lesz.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA

bankháza Budapesten.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudák osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: **Teréz-körut 46 a. I. fiók Váci-körut 4 a.**

II. fiók **Muzeum-körut 11 a. III. fiók Erzsébet-körut 54 a.**

Rendelőlevél levágandó TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre _____ I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget _____ korona összegben utánvételezni postautalvánnyal küldöm mellékelem bankjegyekben (bélyegben) A nem tetsző törölköző.

Pontos cím:

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK
A KIADÓHIVATALBAN

Nyon Kéthelyi L és társa Kaposváron

IRNOK

ügyvédi irodában állandó alkalmazásra kerestetik. Teljesen megbízható, az irodai teendőkhöz jártas egyének jelentkezhetnek személyesen vagy levélben a „Népjog” kiadóhivatalában.

A párisi kiállításon arany éremmel kitüntetve.

Alapított 1886.

Kitűnően belőtt

Vadász fegyverek,

revolverek

szabályozott és jól hordó szoba és kerti fegyvereket (Flaubert) jól és olcsón szállít

FÖLDESI L. puskaműves
Budapest, IV. Muzeum-körut 3.

Régi fegyverek újjal kicseréltetnek javítások olcsón!

Árjegyzék ingyen!

A leghiresebb

KÖTŐGÉPEK

házi és ipari célra

I. styriai kötő gépgyár
magyar képviselője

Budapest, VII. Erzsébet-körut 23.

Részfizetésre is kapható.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Varrógépek, kerékpárok raktára.

Fogl József Lajos.

Ki akar házasodni?

Van szerencsém értesíteni a helybeli és vidéki hölgyeket és urakat minden vallás és nemzetiségi különbség nélkül, hogy korra, állásra, vagy vagyona megfelelő házassági ajánlatot kaphatnak a legnagyobb titoktartás mellett. — Vidékre egy 10 filléres bélyeg beküldésével azonnal válaszolok.

Kiváló tisztelettel

Kövesi Béla,

Szeged, Mérei-utca 18. szám